

Когнітивні порушення і поведінкові проблеми при хворобі Паркінсона: суттєві факти для пацієнтів

Які види когнітивних проблем можуть бути при хворобі Паркінсона?

Багато людей, які страждають на хворобу Паркінсона (ХП), мають хорошу пам'ять і збережене мислення (пізнання). Проте, в той час, як звичайна забудькуватість нерідко є елементом нормального старіння, при прогресуванні ХП можуть виникати більш серйозні проблеми з увагою, мисленням і пам'яттю.

Загальні когнітивні проблеми ХП включають труднощі з:

- Концентрацією уваги.
- Плануванням подій, таких як організація напруженого робочого дня.
- Під час складної розмови або вирішення складних завдань.
- Швидким формуванням думки.
- Згадуванням подій або відомостей про подію (хоча в цьому часто допомагають натяки або підказки).

Коли зміни невеликі, без серйозного впливу на ваше повсякденне життя, це називається помірним когнітивним порушенням. Коли ж зміни досить серйозні та впливають на повсякденну активність, це вже називається деменцією.

Чому виникають когнітивні проблеми?

Зміни розумових здібностей з'являються в той час, як ХП починає уражати ділянки вашого мозку, які контролюють увагу, мислення і пам'ять. У більшості випадків це відбувається тільки на пізніх стадіях хвороби або з віком після 65 років.

Галюцинації і марення.

В багатьох людей з хворобою Паркінсона, які мають когнітивні порушення, можуть виникати галюцинації або марення. Галюцинації – це стан, коли люди під час неспання бачать або чують речі, яких насправді не існує. При ХП галюцинації, в основному, зорові. Хворі можуть "бачити" тварин або людей, яких насправді навколо них немає. Спочатку більшість людей визнають, що галюцинації не є для них реальними. Пізніше може стати важче сказати, що реально, а що ні. Пацієнти з ХП також можуть мати ілюзії, такі як, наприклад, хибне сприйняття плями на стіні як комахи.

Марення – це хибні переконання, які не засновані на реальних фактах. Загальні марення – це коли вам здається, що чужі люди живуть у вашій квартирі, ваш чоловік вас обманює, або хтось щось у вас краде. Зазвичай це відбувається на більш пізніх стадіях ХП.

Галюцинації, які ви легко розпізнаєте як галюцинації, не потребують лікування. Важливо, щоб ваш лікар перевірів, що у вас немає інфекції, особливо сечових шляхів, або ви не приймаєте ліки, які можуть викликати галюцинації і марення. Галюцинації і марення часто можна лікувати шляхом коригування вже призначених ліків, наприклад ліків для сну або болю. Якщо, незважаючи на ці зміни, проблеми продовжуються, лікар може спробувати зменшити деякі з ваших ліків від ХП. Якщо і це не допомагає або погіршує рухи, то лікар може призначити вам ліки, які використовуються для лікування галюцинацій і марення. Клозапін або кветіапін допомагають пацієнтам з галюцинаціями або маренням, але можуть викликати побічний ефект – сонливість. Прийом клозапіну також потребує регулярної перевірки крові хворого.

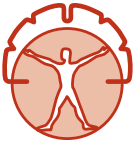
Як я можу справлятися з когнітивними проблемами?

Когнітивні функції можна покращити за допомогою фізичних вправ, дієти, сну і контролю артеріального тиску.

Зверніться до свого лікаря, якщо проблеми з мисленням, пам'яттю або прийняттям рішень починають впливати на вашу щоденну активність. Ваш лікар може запропонувати вам пройти перевірку за допомогою когнітивних тестів. Перегляньте свої ліки, які ви використовуєте для лікування ХП або інші медичні призначення, які іноді погіршують пам'ять і мислення. Вам також може допомогти використання спеціальної коробки для пігулок і листка нагадування часу їх прийому.

Якщо проблеми з пам'яттю стають серйозними, то:

- Обговоріть зі своєю сім'єю і лікарем плани на майбутнє, в тому числі догляд за вами вдома або в установі по догляду.
- Нехай людина, яка доглядає за вами, стане вашою довіреною особою залежно від вимог місцевого законодавства. Якщо ви вже не в змозі, то ця людина буде мати право говорити за вас, організувати ваші фінанси, оплачувати рахунки і багато іншого. Без довіреної особи ці потреби можуть швидко стати складними і дорогими.

Когнітивні порушення і поведінкові проблеми при хворобі Паркінсона: суттєві факти для пацієнтів

- Переконайтеся, що ваше майно і заповіт актуальні. Ви не зможете змінити свій заповіт, якщо у вас є серйозні когнітивні проблеми.

Чи існує якість лікування?

Деякі ліки можуть допомогти і були добре вивчені у пацієнтів з ХП та деменцією. Вони включають в себе ривастигмін, донепезил, галантамін та мемантин.

Частина пацієнтів, які приймають ці ліки, помічають значне поліпшення, в той час як інші – незначні зміни.

Найчастішими побічними ефектами цих препаратів є нудота і проноси.